2005-4-RE

CAUSA 2005-4-RE

Número de registre 21-2005. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 6 DE JUNY DEL 2005

BOPA núm. 52, del 15 de juny del 2005

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional l'11 de gener del 2005 per la representació processal del Sr. Michel Joël Desperies, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 18 d'octubre del 2004 i contra l'aute del 20 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció i del dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que anul·li les resolucions objecte de recurs "per haver-se produït una clara vulneració del dret del meu mandant a la jurisdicció i a un procés degut, retrotraient les actuacions al moment anterior de dictar-se la sentència esmentada, a fi d'acordar-ne una altra d'acord amb la qual es corregeixin els vicis i vulneració de drets constitucionals" i també demana "en atenció als greus perjudicis que ocasiona al meu mandant l'execució de l'acte administratiu impugnat, (...) que es procedeixi a la suspensió de l'execució de dit acte fins a la resolució del present recurs";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 28 de gener del 2005;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 15 de març del 2005, que va admetre a tràmit, amb efectes suspensius, el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Michel Joël Desperies;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'1 d'abril del 2005, pel Govern;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 4 d'abril del 2005, per la representació processal del Sr. Michel Joël Desperies;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per la representació processal del recurrent, pel Govern i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Herrero de Miñón.

Antecedents

Primer

El 8 de març del 2004, el ministre de Justícia i Interior va decidir anul·lar l'autorització de residència i treball del Sr. Michel Joël Desperies, ja que aquest no residia de forma permanent i efectiva a Andorra i no se li podia aplicar l'excepció prevista a l'article 51.2 de la Llei qualificada d'Immigració. El recurrent va presentar un recurs de reposició davant el Govern.

El 2 de juny del 2004, el Govern va desestimar el recurs, tot i que la notificació no es va poder portar a terme fins l'1 de juliol del 2004.

Segon

La representació processal del Sr. Michel Joël Desperies va interposar, en temps i forma, una demanda davant la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles contra la resolució del ministre de Justícia i Interior i contra la desestimació, que ell suposava tàcita, del Govern. En aquest escrit també demanava la declaració de nul·litat de ple dret de la notificació de la resolució ministerial practicada per un agent de policia.

El 7 de juliol del 2004, aquesta representació va presentar un escrit que demanava, a més, la declaració de nul·litat de la resolució expressa del Govern del 2 de juny del 2004.

Tercer

El 28 de juliol del 2004, la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles va desestimar la demanda del Sr. Michel Joël Desperies per considerar, en primer lloc, que "el Govern havia de resoldre i notificar la seva decisió per tot el dia 8 de juny del 2004, de contrari, el recurs quedava desestimat tàcitament. La demanda AD-062-1/2004 es presenta en temps degut el 15 de juny del 2004. Paral·lelament es comunica al demandant la decisió expressa (desfavorable) del Govern el dia 1 de juliol del 2004 (...). A criteri d'aquest òrgan jurisdiccional, la decisió governativa –extemporània- del 2 de juny del 2004 és un mer acte confirmatiu de la decisió tàcita objecte d'aquesta demanda jurisdiccional i per tant no és susceptible d'ésser impugnada puix sinó s'ometrien els terminis de caducitat legalment establerts i a l'ensems es vulneraria el principi constitucional de seguretat jurídica."

En segon lloc, també va denegar l'anul·lació de la notificació de la resolució ministerial per un agent de policia, ja que si bé l'afirmació relativa a la irregularitat de la seva situació immigratòria era prematura, no se li havia lesionat cap dret perquè "la pròpia resolució ministerial indica clarament que la decisió tenia efectes suspensius automàtics."

I, en tercer lloc, va considerar que el Sr. Michel Joël Desperies no va aportar la demostració que no vivia a Andorra perquè la seva esposa seguia un tractament mèdic en un centre de França i les seves dolences requerien la seva ajuda constant, "Per tant, aquestes mancances, només imputables al demandant, no permeten invocar l'excepció continguda en l'article 51.2 de la Llei qualificada d'immigració, i per tant fan inviable la seva demanda."

Quart

La representació processal del recurrent va presentar un recurs d'apel·lació i, el 18 d'octubre del 2004, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va confirmar la sentència del Tribunal de Batlles esmentada i va desestimar el recurs d'apel·lació.

Cinquè

La representació processal del recurrent va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra la sentència del 18 d'octubre del 2004 del Tribunal Superior de Justícia per considerar que es vulnerava el dret a la jurisdicció i el dret a un procés degut.

Sisè

El 20 de desembre del 2004, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que desestimava l'incident de nul·litat per considerar que "tant la interpretació que aquesta Sala ha fet de l'article 40 del Codi de l'Administració sobre la possibilitat de dictar un acte administratiu desfavorable transcorregut el termini del silenci administratiu negatiu com el valor jurídic de la notificació d'una situació irregular a partir de la pèrdua dels drets propis de qui té la residència i treball, com la valoració de les proves que consten en autes per decidir si l'absència del Sr. Desperies per atendre el tractament de la seva esposa a França, son, totes elles, qüestions de legalitat ordinària, substantiva o adjectiva, en les que no està en joc el dret a la jurisdicció en la seva dimensió constitucional, que és el pressupòsit de fet imprescindible que l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials estableix per valorar allò que planteja qui formula l'incident."

Setè

L'11 de gener del 2005, la representació processal del Sr. Michel Joël Desperies va presentar un recurs d'empara per vulneració del dret a la jurisdicció i del dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

En el seu escrit, la part recurrent al·legava que hi havia dues qüestions de forma i una de fons i que en totes elles s'havia produït "una errònia aplicació de la llei per part de la jurisdicció ordinària."

Pel que fa al caràcter extemporani de la resolució del Govern, el recurrent considera que la vulneració del seu dret a un procés degut “és claríssima”, ja que la Sala Administrativa fa dir a l’article 40 del Codi de l’Administració el que no diu, tot i que la claredat d’aquest article no permet interpretacions. Segons el seu parer, “No es tracta en aquest cas que la Sala Administrativa i el meu mandant difereixin en relació a quina ha de ser la interpretació d’un precepte legal. Es tracta d’una errònia aplicació de la llei” i “doncs s’ha d’apreciar la transgressió total i absoluta per part del Govern de l’acte administratiu dictat.”

Pel que fa a la notificació de la resolució del ministre de Justícia i Interior efectuada per un agent de policia, el recurrent entén que s’ha aplicat un article de la Llei qualificada d’Immigració, el 49.1, que no correspon al cas que es jutja, per tant es transgredeix “**de manera total i absoluta el procediment legalment previst**”. El recurrent afegeix que “Novament, la vulneració del dret del meu mandant a un procés degut és claríssima. L’article 49.1 de la Llei d’Immigració no era d’aplicació al present cas, i resoldre altrament significa aplicar erròniament la llei, i doncs no es tracta pas d’una interpretació que fa la Sala Administrativa.”

Pel que fa al fons, aquesta part manifestava que, de la documentació que consta en autes, es podia afirmar rotundament que s’havia aportat la prova suficient del tipus de tractament que rep l’esposa del recurrent així com del lloc on es realitza. A més, el recurrent considerava que aquests extrems havien resultat plenament acreditats davant el Ministeri de Justícia i Interior i que l’objecte del plet el determinen les al·legacions de les parts i versava sobre la interpretació que s’havia de donar a les disposicions de l’article 51.2 de la Llei qualificada d’Immigració, concretament, si calia discriminar els efectes de l’article esmentat en atenció a la durada de les absències. Per tant, el recurrent considerava que aquests fets no només havien vulnerat el seu dret a un procés degut per la incongruència de la sentència que havia de resoldre sobre els fets objecte de debat, sinó que se l’havia situat en indefensió.

Per acabar, aquesta representació processal demanava al Tribunal Constitucional que anul·lés les resolucions objecte de recurs “per haver-se produït una clara vulneració del dret del meu mandant a la jurisdicció i a un procés degut, retrotraient les actuacions al moment anterior de dictar-se la sentència esmentada, a fi d’acordar-ne una altra d’acord amb la qual es corregeixin els vicis i vulneració de drets constitucionals” i també demanava “en atenció als greus perjudicis que ocasiona al meu mandant l’execució de l’acte administratiu impugnat, (...) que es procedeixi a la suspensió de l’execució de dit acte fins a la resolució del present recurs.”

Vuitè

El 28 de gener del 2005, el Ministeri Fiscal va presentar el seu informe en què considerava que tant el Tribunal de Batlles com el Tribunal Superior de Justícia havien argumentat a bastament perquè havien desestimat les peticions del recurrent i que el que pretenia el recurrent en empara era que

“aquests fonaments de dret exposats en les resolucions dels Tribunals Ordinaris siguin revisats i en el seu cas modificats pel Tribunal Constitucional sota una pretesa al·legació de lesió del dret fonamental a la jurisdicció i al procés degut.”

El Ministeri Fiscal recorda que el recurs d’empara no pot transformar-se en un recurs de cassació destinat a revisar la interpretació i aplicació del dret efectuada pels tribunals ordinaris, que el dret a la jurisdicció no comporta el dret a obtenir una resolució estimatòria de les pretensions del demandant sinó que es satisfà quan s’obté dels tribunals una resolució fonamentada en dret i no arbitrària.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licitava la inadmissió a tràmit del recurs d’empara 2005-4-RE per manca de contingut constitucional en les pretensions formulades, de conformitat amb el que disposa l’article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Novè

L’1 d’abril del 2005, el Govern va presentar un escrit d’al·legacions en què exposava els elements de fet dels quals es desprenia que el recurrent no residia al Principat de forma permanent i efectiva, motiu de l’anul·lació de la seva autorització de residència.

El Govern considera que tant pel que fa a la valoració de la prova com pel que fa a les dues qüestions prèvies adduïdes pel recurrent, no procedeix tornar a valorar-les novament, ja que es tracta de qüestions de legalitat ordinària dirimides pels tribunals ordinaris en dues instàncies successives. “Per tant, el recurrent no pot pretendre ara que el fet que no hagi obtingut una sentència dels tribunals ordinaris estimatòria de les seves pretensions comporti que s’hagi lesionat el seu dret a la jurisdicció com sosté.”

Consegüentment, el Govern considera que “no concorre cap circumstància per a que sigui estimada la demanda d’empara formulada per la representació processal del Sr. Michel Joël Desperies doncs en cap cas s’han vist vulnerats els drets a la jurisdicció i a un procés degut denunciats per l’altra part en el seu escrit.”

Per acabar, el Govern demanava al Tribunal Constitucional que dictés una resolució que desestimés íntegrament la petició deduïda per la part recurrent.

Desè

El 4 d'abril del 2005, la representació processal del Sr. Michel Joël Desperies, va contestar l'informe del Ministeri Fiscal i va manifestar que el seu recurs tenia un contingut constitucional, ja que s'havia vulnerat el dret a un procés degut per aplicació errònia de la llei i per vulneració del dret a la defensa. Per tal de demostrar aquestes vulneracions, aquesta part reproduïa substancialment les seves al·legacions contingudes en l'escrit de recurs d'empara.

Onzè

Els dies 20, 27 i 28 d'abril del 2005, el Ministeri Fiscal, el Govern i la representació processal del Sr. Michel Joël Desperies, respectivament, van presentar escrits de conclusions en què reiteren substancialment tot allò que fou al·legat i argumentat en els escrits precedents presentats davant el Tribunal Constitucional.

Fonament jurídic únic

Aquesta causa representa el típic cas d'una utilització del recurs d'empara que el Tribunal Constitucional no pot admetre. Com que la pretensió de l'actual recurrent en empara va ser desestimada en primera i en segona instància, aquest va formular un incident de nul·litat d'actuacions en el qual simplement rebutjava la interpretació de la llei que els diferents jutges havien donat en les dues instàncies i, una vegada rebutjat l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat, planteja un recurs d'empara sobre la base substancial dels mateixos arguments.

Com aquest Tribunal ha reiterat en nombroses ocasions, l'empara és un instrument processal destinat a la sola tutela de valors constitucionals eventualment vulnerats pel quefer dels poders públics, inclosa la jurisdicció ordinària, i no una tercera instància destinada a corregir la tasca exclusiva d'aquests poders, que és l'aplicació, de conformitat amb la Constitució, de la legislació ordinària.

En aquest cas, el nucli de la qüestió, és a dir, la interpretació de l'article 51.2 de la Llei qualificada d'Immigració i de l'article 40 del Codi de l'Administració, correspon només al jutge ordinari que s'ha pronunciat a aquest efecte en dues instàncies, sense que a aquest Tribunal li correspongui entrar a examinar, pel que fa al fons, l'encert de la seva interpretació.

Aquesta interpretació s'ha realitzat mitjançant un procés degut com exigeix l'article 10 de la Constitució, i hem de recalcar que el caràcter d'aquest procés no està desvirtuat pel fet que la interpretació legítima que la jurisdicció ordinària ha efectuat de la normativa processal no coincideixi amb les al·legacions del recurrent. Al·legacions, sens dubte, legítimes en un procés ordinari, la valoració definitiva de les quals correspon al jutge i cal atenir-se al seu criteri per establir en últim terme el seu valor. Les al·legacions no són les que enjudicien la decisió del jutge, sinó, a l'invers, és el jutge qui decideix sobre les al·legacions i no és suficient la reiteració d'aquelles al·legacions per desqualificar-lo. A més, un procés degut en el decurs del qual les proves han estat valorades i la sentència, conforme o no amb les pretensions del recurrent, ha pres en consideració les al·legacions adduïdes per ell.

Per això, en aquesta causa, no s'han vulnerat les exigències de l'article 10 de la Constitució i no s'ha alterat cap valor constitucional dels garantits a l'article esmentat.

D'altra banda, mal que aquest Tribunal ha assenyalat en ocasions anteriors que el dret a la jurisdicció no es dóna en abstracte sinó com a garantia de drets i interessos concrets, en aquest cas, el dret a la jurisdicció invocat tracta de garantir el dret reconegut a l'article 22 de la Constitució, encara que a les al·legacions del recurrent no es digui així. Ara bé, com preveu expressament la Constitució en el seu article 41.2, la tutela jurisdiccional prevista en l'article 22 esmentat és competència exclusiva de la jurisdicció ordinària i no és susceptible de recurs d'empara davant aquest Tribunal. En conseqüència, constituiria un frau a la Constitució utilitzar el seu article 10 per obtenir una empara exclosa expressament per la Constitució mateixa.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

Desestimar el recurs d'empara presentat pel Sr. Michel Joël Desperies.

Segon

Declarar que no s'han vulnerat el dret a la jurisdicció i el dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Tercer

No hi ha expressa condemna en costes.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Michel Joël Desperies, al Govern, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 6 de juny del 2005.

Philippe Ardant

Miguel Ángel Aparicio Pérez

President

Vicepresident

Didier Maus

Miguel Herrero de Miñón

Magistrat

Magistrat